

СОЦІОЛОГІЧНІ МЕТОДИ МАРКЕТИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Викладач: кандидат соціологічних наук, доцент, Ратушна Таїсія Олександрівна

Кафедра: соціології, 4-й корпус ЗНУ, ауд. 309 (3-й поверх)

E-mail: t2020005@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-58 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Соціологія Магістр						
Статус дисципліни:	Обов'язкова						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-24 2 семестр	Рік навчання	1	Тижні	10
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття – 6 Семінарські заняття – 10 Самостійна робота – 74			
Вид контролю:	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5286						
Консультації:	час консультації за розкладом консультацій (розміщено на стенді кафедри) Moodle (форум курсу), Zoom						

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчального курсу «Соціологічні методи маркетингового дослідження» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок з використання соціологічних методів для організації та проведення досліджень за найважливішими напрямками маркетингу.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Соціологічні методи маркетингового дослідження» є:

- визначення методологічних підвалин використання соціологічних методів маркетингових досліджень;
- дослідження історії розвитку маркетингових досліджень у суспільній практиці;
- ознайомлення із сутністю та можливостями застосування соціологічних методів маркетингових досліджень;
- вивчення особливостей використання соціологічних методів у маркетингових дослідженнях;
- засвоєння технології проведення маркетингових досліджень з використанням соціологічних методів збору соціологічної інформації.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні **знати:**

- місце маркетингових досліджень в структурі маркетингу і управління підприємством в умовах ринкової економіки;
- різновиди маркетингової інформації та особливості її отримання за допомогою соціологічних методів;
- основні етапи проектування соціологічного дослідження у сфері маркетингу;
- методи і технології проведення соціологічних досліджень у сфері маркетингу.

здобувачі повинні **вміти:**

- визначати необхідність проведення соціологічних досліджень у сфері маркетингу;

- визначати методи та технології дослідження, які необхідні при аналізі таких найважливіших аспектів маркетингу, як аналіз конкурентів, ринку, товару, споживачів, ефективності реклами та ін.;
- вміти самостійно розробляти програми та інструментарій для проведення досліджень споживачів товарів та послуг;
- обробляти інформацію маркетингового дослідження та аналізувати її з метою пошуку шляхів удосконалення маркетингової діяльності.

Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і семінарських заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси. СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.

СК04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.

СК05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проектів українською та іноземною мовами.

СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання:

РН01 Вміння аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.

РН03 Вміти проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.

РН04 Вміти збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.

РН05 Вміти обговорювати результати соціологічних досліджень та проектів українською та іноземною мовами.

РН06 Відповідально відноситися до обов'язку дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.

РН07 Вміння розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми.

РН09 Вміння презентувати результати наукових досліджень, готувати наукові доповіді та публікації.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних та практичних завдань, групових творчих проектів розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5286>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає таке теоретичне завдання:

- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом, обговорення та відповідь на семінарському занятті, дискусія у групі.

Поточний контроль передбачає таке практичне завдання:

- Порівняльний аналіз та аналіз кейсів
- Написання есе чи тез конференції
- Написання творчої роботи за темою лекції

- Створення презентаційних матеріалів
- Публічний виступ

Підсумкові контрольні заходи: (max 40 балів):

Теоретичний підсумковий контроль – підсумковий екзаменаційний тест, проводиться он-лайн на платформі Moodle, складається не менше ніж з 20 питань різного ступеня складності (максимальна оцінка 20 балів).

Підсумкове практичне творче завдання – практична робота з (максимальна оцінка 20 балів). Даний вид завдання виконується у 2-х формах:

1. Он-лайн на платформі Moodle в день проведення екзамену. Передбачає відповіді на проблемні питання за темами курсу та заповнення таблиць за зразком.
2. У формі індивідуального творчого завдання (виконується протягом семестру).

Перелік питань підсумкового контролю та методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5286>.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			60
Змістовий модуль 1	Практична робота: аналіз кейсів	1 тиждень	10
	Тестування	2 тиждень	5
Змістовий модуль 2	Тестування	3 тиждень	5
	Практична робота. Підбір та обґрунтування опитувальних методів для проведення різних маркетингових досліджень	4-5 тиждень	10
Змістовий модуль 3	Відповідь на семінарському занятті, дискусія у групі, презентація	6 тиждень	10
	Тестування	7 тиждень	5
Змістовий модуль 4	Тестування	8 тиждень	5
	Практична робота. Проведення та презентація результатів власного міні-проєкту з дослідження цільової аудиторії товару, продукту чи послуги.	9-10 тиждень	10
Підсумковий контроль (max 40%)			
Екзаменаційний тест			20
Екзаменаційне практичне завдання			20
Разом			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Сутність і практика організації маркетингових досліджень			
Тиждень 1 Лекція 1	Сутність і практика організації маркетингових досліджень		
Тиждень 2 Семінарське заняття 1	Сутність і практика організації маркетингових досліджень	Практична робота: аналіз кейсів	10
		Тестування	5
Змістовий модуль 2. Опитувальні соціологічні методи у маркетингових дослідженнях			
Тиждень 3 Лекція 2	Опитувальні соціологічні методи у маркетингових дослідженнях		
Тиждень 4 Семінарське заняття 2	Опитувальні соціологічні методи у маркетингових дослідженнях	Тестування	5
		Практична робота. Підбір та обґрунтування опитувальних методів для проведення різних маркетингових досліджень	10
Змістовий модуль 3. Неопитувальні соціологічні методи у маркетингових дослідженнях			
Тиждень 5 Семінарське заняття 3	Неопитувальні соціологічні методи у маркетингових дослідженнях	Відповідь на семінарському занятті, дискусія у групі, презентація	10
Тиждень 6 Семінарське заняття 4	Неопитувальні соціологічні методи у маркетингових дослідженнях	Тестування	5

Змістовий модуль 4. Дослідження цільової аудиторії у маркетингових дослідженнях			
Тиждень 7 Лекція 3	Дослідження цільової аудиторії у маркетингових дослідженнях		
Тиждень 8 Семінарське заняття 5	Дослідження цільової аудиторії у маркетингових дослідженнях	Тестування	5
Тиждень 9-10 Робота над практичним завданням	Дослідження цільової аудиторії у маркетингових дослідженнях	Проведення та презентація результатів власного міні-проєкту з дослідження цільової аудиторії товару, продукту чи послуги.	10
Всього			60

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію і соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. Київ : Дух і літера, 2015. 380 с.
2. Збарський В. К., Талавиря М. П., Остапчук А. Д. Маркетингові дослідження: навчально-науковий посібник: за редакцією професора В. К. Збарського. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 559 с.
3. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. Київ : Інститут соціології НАН України, 2007. 320 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Goldfarb A., Tucker C., Wang Y. Conducting Research in Marketing with Quasi-Experiments. *Journal of Marketing*. 2022. Vol. 86, no. 3. P. 1–20. URL: <https://doi.org/10.1177/00222429221082977>.
2. Goulding C. Grounded Theory: a Practical Guide for Management, Business and Market Researchers. London : Sage Publications. URL: http://www.sxf.uevora.pt/wp-content/uploads/2013/03/Goulding_2002.pdf.
3. Jafari A., Aly M., Doherty A. M. An analytical review of market system dynamics in consumer culture theory research: Insights from the sociology of markets. *Journal of Business Research*. 2022. Vol. 139. P. 1261–1274. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.10.040>.
4. Lane J., Lingel J. Digital Ethnography for Sociology: Craft, Rigor, and Creativity. *Qualitative Sociology*. 2022. URL: <https://doi.org/10.1007/s11133-022-09509-3>.
5. Morgan D. L. Robert Merton and the History of Focus Groups: Standing on the Shoulders of a Giant?. *The American Sociologist*. 2021. URL: <https://doi.org/10.1007/s12108-021-09500-5>.
6. Schneider D., Harknett K. What's to Like? Facebook as a Tool for Survey Data Collection. *Sociological Methods & Research*. 2019. P. 004912411988247. URL: <https://doi.org/10.1177/0049124119882477>.
7. Данченко О.Б., Дзюба Т.В. Маркетингові дослідження у проєктах: навчальний посібник. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2021. 224 с.
8. Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook) / за заг. ред. К. Г. Сірінюк-Долгарьової. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 156 с.
9. Павлов К. В., Лялюк А. М., Павлова О. М. Маркетинг: теорія і практика : підручник. Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф» 2022. 408 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Cases. URL: <https://cases.media/>.
2. Promodo. URL: <https://www.promodo.ua/blog/metodologiya-marketingovih-doslidzhen-u-2023-chomu-velika-vibirka-ne-golovne>.
3. Опитування громадської думки. Як правильно розуміти та інтерпретувати соціологічні дані. Посібник для журналістів та всіх, хто працює з соціологічними даними. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. Київ: 2020. URL: <https://dif.org.ua/uploads/pdf/514094735644fc3693e56b7.70191677.pdf>.
4. Офіційний сайт Інституту соціології Національної Академії Наук України. URL: <http://www.i-soc.com.ua/institute/>.
5. Офіційний сайт Київськогоміжнародного інституту соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>.
6. Офіційний сайт Соціологічної асоціації України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>.
7. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://ratinggroup.ua/>.
8. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>.
9. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Також очікується, що здобувачі мають організовано та усвідомлено підходити до виконання навчальних завдань, участі у лекційних, семінарських і практичних заняттях. Від усіх сторін очікується активна позиція, у тому числі, щодо пошуку можливостей виконання пропущених завдань і проходження передбачених форм контролю. **Пропуски можливі лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій, передбачених даним курсом (усна відповідь чи письмова робота з пропущеної теми). Також можливе відпрацювання у вигляді проходження он-лайн тестування у системі Moodle пропущеної теми (якщо таке тестування було передбачено). У разі систематичних пропусків занять та консультацій для відпрацювання може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. Додаток до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Від здобувачів очікується повне дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ (див. Додаток до силабусу). Усі письмові роботи будуть перевірятись на плагіат. У разі виявлення ознак списування, плагіату чи інших видів не доброчесної поведінки, роботи здобувачів не будуть прийматись на оцінювання, а до студентів можуть бути застосовані дисциплінарні заходи передбачені Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять потрібно перевести мобільний телефон у режим «без звуку», щоб не заважати викладачу і колегам. **Дозволяється** використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших персональних гаджетів з навчальною метою, а саме для пошуку інформації, ознайомлення з літературою, аналізу даних, виконання практичних завдань і т.д. **Не дозволяється** використання вище перелічених засобів під час контрольних заходів (порушення цієї вимоги буде розцінюватись як порушення правил академічної доброчесності).

Комунікація

Комунікація між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається в аудиторії, у системі Moodle та електронною поштою, а також в рамках запланованих для цього курсу консультацій. Інформація щодо організаційних питань також може надаватись викладачем старості групи у Viber чи Telegram. Викладач відповідатиме на письмовий запит студента щодо консультації або перевірки завдання впродовж 3 робочих днів. У повідомленні обов'язково вказуйте Ваше справжнє ім'я та прізвище, а не нікнейм.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марти ІриниВадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>